

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2022. gada 27. janvārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Eiropas Savienības Pamattiesību harta – 17. pants – Tiesības uz īpašumu – Direktīva 2009/147/EK – Kompensācija par aizsargājamu savvaļas putnu nodarītajiem zaudējumiem akvakultūrai *Natura 2000* teritorijā – Kompensācija, kas ir mazāka nekā faktiski nodarītie zaudējumi – LESD 107. panta 1. punkts – Valsts atbalsts – Jēdziens “priekšrocība” – Nosacījumi – Regula (ES) Nr. 717/2014 – *De minimis* noteikums

Lietā C-238/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu, ko Augstākā tiesa (Senāts) (Latvija) iesniedza ar 2020. gada 4. jūnija lēmumu un kas Tiesā registrēts 2020. gada 5. jūnijā, tiesvedībā

SIA “Sātiņi-S”,

piedaloties

Dabas aizsardzības pārvaldei,

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: otrās palātas priekšsēdētāja A. Prehala [*A. Prechal*], kas pilda trešās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši J. Pasers [*J. Passer*] (referents), F. Biltšens [*F. Biltgen*], L. S. Rossi [*L. S. Rossi*] un N. Vāls [*N. Wahl*],

ģenerālvokāts: A. Rants [*A. Rantos*],

sekretāre: M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2021. gada 3. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- SIA “Sātiņi-S” vārdā – A. Grigorjevs,
- Latvijas valdības vārdā – sākotnēji K. Pommere, V. Soņeca un V. Kalniņa, vēlāk K. Pommere, pārstāves,

* Tiesvedības valoda – latviešu.

- Īrijas vārdā – *M. Browne, J. Quaney* un *M. Lane*, kā arī *A. Joyce*, pārstāvji, kam palīdz *S. Kingston, SC*, un *G. Gilmore, BL*,
- Nīderlandes valdības vārdā – *M. de Ree*, pārstāve,
- Eiropas Komisijas vārdā – sākotnēji *V. Bottka, C. Hermes* un *I. Naglis*, vēlāk *V. Bottka* un *C. Hermes*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2021. gada 9. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 17. panta 1. punktu, LESD 107. un 108. pantu, kā arī Komisijas Regulas (ES) Nr. 717/2014 (2014. gada 27. jūnijs) par [LESD] 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē (OV 2014, L 190, 45. lpp.) 3. panta 2. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp SIA “Sātiņi-S” un Dabas aizsardzības pārvaldi (Latvija) par pēdējās minētās atteikumu tai piešķirt kompensāciju par zaudējumiem, ko tās akvakultūras audzētavai *Natura 2000* teritorijā ir nodarījuši savvaļas putni, jo tā jau ir saņēmusi maksimālās summas, kuras tai var piešķirt, ņemot vērā *de minimis* noteikumu valsts atbalsta jomā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 92/43/EEK

- 3 Padomes Direktīvas 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV 1992, L 206, 7. lpp.; turpmāk tekstā – “Dzīvotņu direktīva”), 6. panta 2. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās novērstu dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos, kā arī lai novērstu traucējumu, kas skar sugas, kuru dēļ noteikta attiecīgā teritorija, ja šāds traucējums varētu būt nozīmīgs attiecībā uz šīs direktīvas mērķiem.”

Direktīva 2009/147/EK

- 4 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV 2010, L 20, 7. lpp.; turpmāk tekstā – “Putnu direktīva”) 4. panta 4. punkts ir formulēts šādi:

“Attiecībā uz 1. un 2. punktā minētajām aizsargājamām teritorijām dalībvalstis attiecīgi rīkojas, lai nepieļautu dzīvotņu piesārņošanu vai kaitējuma nodarīšanu tām, kā arī novērš jebkurus traucējumus putnu dzīvei, ciktāl tie būtiski skar šā panta mērķus. Dalībvalstis cenšas nepieļaut dzīvotņu piesārņošanu vai kaitējuma nodarīšanu tām arī ārpus šīm aizsargājamām teritorijām.”

- 5 Šīs direktīvas 5. pantā ir paredzēts:

“Neskarot 7. un 9. pantu, dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai izveidotu vispārēju aizsardzības sistēmu visām 1. pantā minētajām putnu sugām, jo īpaši aizliedzot:

- a) jebkādā veidā apzināti nonāvēt vai sagūstīt putnus;
- b) apzināti iznīcināt vai bojāt putnu ligzdas un olas vai pārvietot to ligzdas;
- c) lasīt putnu olas dabā un paturēt tās pat tad, ja olas ir tukšas;
- d) apzināti traucēt putnus, jo īpaši vairošanās un ligzdošanas laikā, ja šādi traucējumi būtiski skar šīs direktīvas mērķus;
- e) turēt to sugu putnus, kuras aizliegts medīt un sagūstīt.”

Regula Nr. 717/2014

- 6 Regulas Nr. 717/2014 15. apsvērumā ir paredzēts:

“Pārredzamības, vienlīdzīgas attieksmes un efektīvas uzraudzības labad šī regula būtu jāpiemēro tikai tādām *de minimis* atbalstam, kuram ir iespējams iepriekš precīzi aprēķināt bruto dotācijas ekvivalentu, neveicot riska novērtējumu (“pārredzams atbalsts”). Šādus precīzus aprēķinus ir iespējams veikt, piemēram, dotācijām, procentu likmju subsīdijām, nepārsniedzamiem nodokļu atbrīvojumiem vai citiem instrumentiem, kuros ir paredzēts maksimālais apjoms, kas nodrošina, ka netiek pārsniegts attiecīgais robežlielums. Maksimālā apjoma noteikšana nozīmē, ka tad, ja atbalsta precīzā summa nav vai vēl nav zināma, dalībvalstij ir jāpieņem, ka šī summa ir vienāda ar maksimālo robežu, lai tādējādi tiktu nodrošināts, ka vairāki paralēli atbalsta pasākumi nepārsniedz šajā regulā noteikto robežlielumu, un lai piemērotu kumulācijas noteikumus.”

- 7 Šīs regulas 1. pantā “Darbības joma” ir noteikts:

“1. Šo regulu piemēro atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem zvejniecības un akvakultūras nozarē, izņemot:

- a) atbalstu, kura summa ir noteikta, pamatojoties uz iepirkto vai tirgū laisto produktu cenu vai daudzumu;

- b) atbalstu darbībām, kas saistītas ar eksportu uz trešām valstīm vai dalībvalstīm, tas ir, atbalstu, kas tieši saistīts ar eksportētajiem daudzumiem, izplatīšanas tikla izveidi un darbību vai citiem kārtējiem izdevumiem, kas saistīti ar eksporta darbībām;
- c) atbalstu, ko piešķir ar nosacījumu, ka importa preču vietā tiek izmantotas vietējās preces;
- d) atbalstu zvejas kuģu iegādei;
- e) atbalstu zvejas kuģu galvenā dzinēja vai palīgdzinēja modernizācijai vai nomaiņai;
- f) atbalstu darbībām, kas palielina kuģa zvejas kapacitāti, vai aprīkojumam, kas palielina kuģa spēju atrast zivis;
- g) atbalstu jaunu zvejas kuģu būvei vai zvejas kuģu importēšanai;
- h) atbalstu zvejas darbību pagaidu vai galīgai pārtraukšanai, ja vien [Eiropas Parlamenta un Padomes] Regulā (ES) Nr. 508/2014 [(2014. gada 15. maijs) par Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un ar ko atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2328/2003, (EK) Nr. 861/2006, (EK) Nr. 1198/2006 un (EK) Nr. 791/2007 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1255/2011 (OV 2014, L 149, 1. lpp.)] nav īpaši noteikts citādi;
- i) atbalstu izpētes zvejai;
- j) atbalstu uzņēmuma īpašumtiesību nodošanai;
- k) atbalstu tiešai krājumu atjaunošanai, izņemot gadījumus, kad tas ar Savienības tiesību aktu ir skaidri noteikts kā saglabāšanas pasākums vai tiek veikta krājumu eksperimentāla atjaunošana.

2. Ja uzņēmums darbojas zvejniecības un akvakultūras nozarē un darbojas arī vienā vai vairākās nozarēs vai veic citas darbības, kas ietilpst [Komisijas] Regulas (ES) Nr. 1407/2013 [(2013. gada 18. decembris) par [LESD] 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV 2013, L 352, 1. lpp.)] darbības jomā, atbalstam, ko piešķir pēdējām minētajām nozarēm vai darbībām, piemēro minēto regulu ar nosacījumu, ka attiecīgā dalībvalsts ar tādiem piemērotiem līdzekļiem kā darbību vai izmaksu nošķiršana nodrošina to, ka darbības zvejniecības un akvakultūras nozarē negūst labumu no *de minimis* atbalsta, ko piešķir saskaņā ar minēto regulu.

3. Ja uzņēmums darbojas zvejniecības un akvakultūras nozarē, kā arī lauksaimniecības produktu primārās ražošanas nozarē, kas ietilpst Komisijas Regulas (ES) Nr. 1408/2013 [(2013. gada 18. decembris) par [LESD] 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV 2013, L 352, 9. lpp.)] darbības jomā, atbalstam, ko piešķir pirmajai minētajai nozarei, piemēro šo regulu ar nosacījumu, ka attiecīgā dalībvalsts ar tādiem piemērotiem līdzekļiem kā darbību vai izmaksu nošķiršana nodrošina to, ka lauksaimniecības produktu primārā ražošana negūst labumu no *de minimis* atbalsta, ko piešķir saskaņā ar šo regulu.”

8 Minētās regulas 3. panta “*De minimis* atbalsts” 1.–3. punktā ir paredzēts:

“1. Atbalsta pasākumus, kas atbilst šajā regulā paredzētajiem nosacījumiem, uzskata par tādiem, kuri neatbilst visiem [LESD] 107. panta 1. punkta kritērijiem un tādējādi ir atbrīvoti no [LESD] 108. panta 3. punktā noteiktās paziņošanas prasības.

2. Kopējais *de minimis* atbalsts, ko viena dalībvalsts piešķirusi vienam vienotam uzņēmumam zvejniecības un akvakultūras nozarē, jebkurā triju fiskālo gadu periodā nepārsniedz 30 000 [EUR].

3. Kumulatīvā *de minimis* atbalsta summa, ko viena dalībvalsts piešķirusi uzņēmumiem, kuri darbojas zvejniecības un akvakultūras nozarē, jebkurā triju fiskālo gadu periodā nepārsniedz pielikumā noteikto valsts maksimālo apjomu.”

9 Šīs pašas regulas 4. pantā “Bruto dotācijas ekvivalenta aprēķins” ir noteikts:

“1. Šo regulu piemēro vienīgi atbalstam, kuram ir iespējams iepriekš precīzi aprēķināt bruto dotācijas ekvivalentu, neveicot riska novērtējumu (“pārredzams atbalsts”).

2. Atbalstu dotāciju vai procentu likmju subsīdiju veidā uzskata par pārredzamu *de minimis* atbalstu.

[..]

7. Atbalstu citu instrumentu veidā uzskata par pārredzamu *de minimis* atbalstu, ja instrumentā ir paredzēts maksimālais apjoms, kas nodrošina, ka netiek pārsniegts attiecīgais robežlielums.”

Latvijas tiesības

10 2000. gada 16. marta Sugu un biotopu aizsardzības likuma (*Latvijas Vēstnesis*, 2000, Nr. 121/122) 4. panta “Ministru kabineta kompetence” 6. punktā ir noteikts:

“Ministru kabinets nosaka:

[..]

6) kārtību, kādā zemes lietotājiem nosakāmi to zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo nemedijamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem, un minimālās nepieciešamo aizsardzības pasākumu prasības postījumu novēršanai;

[..].”

11 Šī likuma 10. pantā “Zemes īpašnieku un lietotāju tiesības uz kompensāciju” ir paredzēts:

“1. Zemes īpašniekam vai lietotājam ir tiesības saņemt no valsts budžetā šim mērķim paredzētajiem līdzekļiem kompensāciju par īpaši aizsargājamo nemedijamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem Ministru kabineta noteiktajā apmērā, ja viņš ir veicis nepieciešamos aizsardzības pasākumus un, izmantojot savas zināšanas, prasmes un praktiskās iespējas, ir ieviesis saudzīgas ekoloģiskās metodes, lai zaudējumus novērstu vai samazinātu. Zemes īpašnieks vai lietotājs nav tiesīgs saņemt kompensāciju, ja ir ļaunprātīgi veicinājis viņam nodarīto zaudējumu rašanos vai to apmēra palielināšanos, lai saņemtu kompensāciju.

[..]

3. Kompensāciju par īpaši aizsargājamo nemedijamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem nemaksā, ja zemes īpašniekam vai lietotājam ir piešķirti citi

valsts, pašvaldības vai Eiropas Savienības maksājumi, kas tieši vai netieši paredzēti par tiem pašiem saimnieciskās darbības ierobežojumiem vai īpaši aizsargājamo nemedijamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem, par kuriem normatīvajos aktos paredzēta kompensācija, kā arī tad, ja pretendents saņem atbalstu saskaņā ar [Regulu Nr. 508/2014].”

- 12 2004. gada 7. aprīļa Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma (*Latvijas Vēstnesis*, 2004, Nr. 64) 5. panta “Valsts un Eiropas Savienības atbalsts” 7. punktā ir noteikts:

“Kārtību, kādā tiek administrēts un uzraudzīts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai, un kārtību, kādā tiek administrēts un uzraudzīts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauku un zivsaimniecības attīstībai, nosaka Ministru kabinets.”

- 13 Ministru kabineta 2015. gada 29. septembra noteikumi Nr. 558 “*De minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtība zvejniecības un akvakultūras nozarē” (*Latvijas Vēstnesis*, 2015, Nr. 199), redakcijā, kas ir piemērojama pamatlīdētā, bija formulēti šādi:

“1. punkts: Noteikumi nosaka *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību zvejniecības un akvakultūras nozarē saskaņā ar [Regulu Nr. 717/2014].

2. punkts: Lai saņemtu *de minimis* atbalstu saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 717/2014 3., 4. un 5. panta nosacījumiem, atbalsta pretendents iesniedz atbalsta sniedzējam iesniegumu *de minimis* atbalsta saņemšanai (1. pielikums) (turpmāk – iesniegums). Iesniegumā norāda *de minimis* atbalsta pretendenta kārtējā gadā un iepriekšējos divos fiskālajos gados saņemto, kā arī plānoto *de minimis* atbalstu neatkarīgi no atbalsta sniegšanas veida un atbalsta sniedzēja. *De minimis* atbalsta kumulēšanas gadījumā *de minimis* atbalsta pretendents sniedz informāciju arī par citu attiecīgajam projektam saņemto atbalstu tām pašām attiecināmajām izmaksām. Sniedzot informāciju par plānoto *de minimis* un citu valsts atbalstu, atbalsta pretendents norāda informāciju par atbalstu, uz kuru viņš ir pieteicies, bet par kuru atbalsta sniedzējs vēl nav pieņēmis lēmumu. Ja *de minimis* atbalsta pretendents iepriekš *de minimis* atbalstu nav saņēmis, viņš attiecīgo informāciju norāda iesniegumā.”

- 14 Ministru kabineta 2016. gada 7. jūnija noteikumos Nr. 353 “Kārtība, kādā zemes īpašniekiem vai lietotājiem nosakāmi to zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo nemedijamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem, un minimālās aizsardzības pasākumu prasības postījumu novēršanai” (*Latvijas Vēstnesis*, 2016, Nr. 111), redakcijā, kas ir piemērojama pamatlīdētā, ir noteikts:

“1. punkts: Noteikumi nosaka:

1.1. kārtību, kādā zemes īpašniekiem vai lietotājiem nosakāmi to zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo nemedijamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem (turpmāk – zaudējumi);

[..]

39. punkts: Pieņemot lēmumu par kompensācijas piešķiršanu, pārvalde ievēro šādus nosacījumus:

39.1. kompensāciju piešķir, ievērojot [Regulas Nr. 1408/2013] 1. panta 1. punktā vai [Regulas Nr. 717/2014] 1. panta 1. punktā minētos nozaru un darbības ierobežojumus;

39.2. pārbauda, vai kompensācijas apmērs nepalielina attiecīgajā fiskālajā gadā, kā arī iepriekšējos divos fiskālajos gados saņemtā *de minimis* atbalsta kopējo apmēru līdz līmenim, kas pārsniedz Komisijas regulas Nr. 1408/2013 3. panta 2. punktā (saimnieciskās darbības veicējiem, kuri nodarbojas ar lauksaimniecības produktu primāro ražošanu) vai Komisijas regulas Nr. 717/2014 3. panta 2. punktā (saimnieciskās darbības veicējiem, kuri darbojas zvejniecības un akvakultūras nozarē [..]) noteikto maksimālo *de minimis* apmēru. Izvērtējot kompensācijas apmēru, vērtē saņemto *de minimis* atbalstu viena vienota uzņēmuma līmenī. Viens vienots uzņēmums ir tāds uzņēmums, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 1408/2013 2. panta 2. punktā un Komisijas regulas Nr. 717/2014 2. panta 2. punktā minētajiem kritērijiem.

40. punkts: Pārvaldes amatpersona divu mēnešu laikā pēc zaudējumu apmēra noteikšanas pieņem lēmumu par kompensācijas piešķiršanu, nosakot kompensācijas apmēru, vai lēmumu par atteikumu piešķirt kompensāciju.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 15 2002. gadā *Sātiņi-S* iegādājās divus nekustamos īpašumus, kuru kopējā platība ir 687 ha, no kuriem 600,70 ha aizņem dīķi, īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, kas vēlāk 2005. gadā tika iekļauta *Natura 2000* tīklā Latvijā.
- 16 2017. gadā *Sātiņi-S* iesniedza Dabas aizsardzības pārvaldē iesniegumu kompensācijas piešķiršanai par zaudējumiem, ko akvakultūrai nodarījuši aizsargājami putni un citi dzīvnieki. Šī iestāde šo iesniegumu noraidīja, jo *Sātiņi-S* jau bija saņēmusi visu *de minimis* noteikumam atbilstošo summu 30 000 EUR apmērā par trīs fiskālo gadu periodu, kas ir paredzēta Regulas Nr. 717/2014 3. panta 2. punktā.
- 17 *Sātiņi-S* vērsās tiesā ar pieteikumu par šo lēmumu, norādot, ka, ņemot vērā kompensējošo raksturu, kompensācija par aizsargājamo dzīvnieku nodarītajiem zaudējumiem akvakultūrai nav valsts atbalsts. Tā kā tās pieteikumi pirmajā un otrajā instancē tika noraidīti, *Sātiņi-S* iesniedza kasācijas sūdzību Augstākajā tiesā (Senāts) (Latvija), kas ir iesniedzējtiesa.
- 18 Šī tiesa vispirms vēlas noskaidrot, vai Hartas 17. pantā garantētās tiesības uz īpašumu pieļauj, ka kompensācija par zaudējumiem, ko akvakultūrai *Natura 2000* teritorijā ir nodarījuši saskaņā ar Putnu direktīvu aizsargājami putni, ir ievērojami mazāka nekā pieteicējai faktiski nodarītie zaudējumi. Tad rodies jautājums, vai *Sātiņi-S* pieprasītā kompensācija ir “valsts atbalsts” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Ja tas tā ir, minētā tiesa jautā, vai ir piemērojams Regulas Nr. 717/2014 3. panta 2. punktā paredzētais *de minimis* atbalsta ierobežojums 30 000 EUR apmērā.
- 19 Šādos apstākļos Augstākā tiesa (Senāts) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
  - “1) Vai [Hartas] 17. pantā garantētās tiesības uz taisnīgu kompensāciju par tiesību uz īpašumu ierobežojumu pieļauj, ka valsts piešķirtā kompensācija par zaudējumiem, ko *Natura 2000* teritorijā akvakultūrai nodarījuši saskaņā ar [Putnu direktīvu] aizsargājami putni, var būt ievērojami mazāka par faktiski nodarītajiem zaudējumiem?

- 2) Vai valsts piešķirtā kompensācija par zaudējumiem, ko *Natura 2000* teritorijā akvakultūrai nodarījuši saskaņā ar [Putnu direktīvu] aizsargājamiem putni, ir uzskatāma par valsts atbalstu [LESD] 107. un 108. panta izpratnē?
- 3) Gadījumā, ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša, vai tādai kompensācijai kā pamata lietā piemērojams [Regulas Nr. 717/2014] 3. panta 2. punktā noteiktais *de minimis* atbalsta ierobežojums 30 000 [EUR] apmērā?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 20 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Hartas 17. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj, ka kompensācija, ko dalībvalsts piešķir par zaudējumiem, kuri uzņēmējam ir radušies tādu aizsardzības pasākumu dēļ, kas ir piemērojami *Natura 2000* tīkla teritorijā saskaņā ar Putnu direktīvu, ir ievērojami mazāka nekā šim uzņēmējam faktiski nodarītie zaudējumi.

Par Tiesas kompetenci

- 21 Eiropas Komisija atsauca uz to, ka Tiesas kompetencē neietilpst pirmā jautājuma izskatīšana. Tā norāda, ka pamatlietā aplūkotā kompensācijas izmaksa nav Savienības tiesību īstenošana Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē, jo nedz Putnu direktīvā, nedz Dzīvotņu direktīvā nav paredzēta kompensācija par zaudējumiem, kas to īstenošanas laikā ir nodarīti privātīpašumiem, it īpaši akvakultūras ūdenstilpēm. Komisija uzskata, ka šajā gadījumā vajadzētu prevalēt risinājumam, kas ir līdzīgs tam, kādu Tiesa ir piemērojusi 2014. gada 22. maija spriedumā *Ērsekcsanádi Mezőgazdasági* (C-56/13, EU:C:2014:352), jo minētajā spriedumā Tiesa būtībā esot nospriedusi – tā kā pienākums izmaksāt kompensāciju, kas tika aplūkots lietā, kurā ir taisīts minētais spriedums, ir balstīts nevis uz Savienības tiesībām, bet gan uz valsts tiesību aktiem, tās kompetencē nav vērtēt šādus valsts tiesību aktus no Hartā garantēto tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību un tiesību uz īpašumu, kā arī darījumdarbības brīvības skatpunkta.
- 22 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Hartas piemērošanas joma ir noteikta tās 51. panta 1. punktā, saskaņā ar kuru, runājot par dalībvalstu rīcību, Hartas noteikumi attiecas uz dalībvalstīm tikai tad, ja tās īsteno Savienības tiesību aktus (spriedums, 2017. gada 13. jūnijs, *Florescu u.c.*, C-258/14, EU:C:2017:448, 44. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 23 Dalībvalstis īsteno Savienības tiesības Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē, ja saskaņā ar Putnu direktīvas un Dzīvotņu direktīvas prasībām tās veic atbilstošus pasākumus, lai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās novērstu dabisko dzīvotņu noplicināšanos, un pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai izveidotu vispārēju pirmajā minētajā direktīvā paredzēto putnu sugu aizsardzības sistēmu.
- 24 Proti, pirmkārt, Putnu direktīvas 5. pantā dalībvalstīm ir noteikts pienākums veikt pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai izveidotu vispārēju aizsardzības sistēmu visām šīs direktīvas 1. pantā minētajām putnu sugām.

- 25 Otrkārt, Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punktā ir noteikts, ka dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās novērstu dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos, kā arī lai novērstu traucējumu, kas skar sugas, kuru dēļ ir noteikta attiecīgā teritorija, ja šāds traucējums varētu būt nozīmīgs attiecībā uz šīs direktīvas mērķiem.
- 26 Turklāt tas, ka dalībvalstis transponē un īsteno šos putnu un to dzīvotņu aizsardzības pasākumus, nenovēršami ietekmē to personu tiesības uz īpašumu, kurām pieder attiecīgajās teritorijās esošie nekustamie īpašumi, jo uz tām kā minimums attiecas šo īpašumu izmantošanas ierobežojumi.
- 27 Dalībvalstis īsteno Savienības tiesības Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē arī tad, kad tās ievieš maksājumu piešķiršanas režīmus atbilstoši Putnu direktīvai un Dzīvotņu direktīvai.
- 28 Šajā ziņā tas vien, ka šajās direktīvās pašās nav ietverta kompensācijas sistēma vai ka tajās dalībvalstīm nav noteikts pienākums paredzēt šādu sistēmu, nevar tikt interpretēts tādējādi, ka Hartas 17. pants nav piemērojams (pēc analogijas skat. spriedumu, 2016. gada 9. jūnijs, *Pesce* u.c., C-78/16 un C-79/16, EU:C:2016:428, 86. punkts).
- 29 Šādos apstākļos Tiesas kompetencē ir izskatīt pirmo jautājumu.

Par lietas būtību

- 30 Vispirms ir jānorāda, ka no Hartas 17. panta teksta izriet, ka ar to tiesības uz kompensāciju skaidri ir piešķirtas tikai tad, ja ir atņemtas tiesības uz īpašumu, piemēram, ekspropriācijas gadījumā, kā tas acīmredzami nav šajā gadījumā.
- 31 Šajā ziņā pamatlieta ir jānošķir no lietām, kurās ir taisīts 2016. gada 9. jūnija spriedums *Pesce* u.c. (C-78/16 un C-79/16, EU:C:2016:428), jo pēdējās minētās bija saistītas ar koku, proti, olīvkoku, sistēmisku izciršanu un tādējādi ar īpašumtiesību uz tiem atņemšanu kā tādu. Šajā gadījumā tiesību aktos noteikti pienākumi, kas ierobežo *Natura 2000* tīklā ietilpstoša īpašuma īpašnieku brīvību izvēlēties un īstenot akvakultūras aizsardzības pasākumus attiecībā uz aizsargājamiem savvaļas putniem, ir nevis tiesību uz šo īpašumu atņemšana, bet šo tiesību izmantošanas ierobežojums, kurš var tikt reglamentēts tiesību aktos, ciktāl tas nepieciešams vispārējās interesēs, saskaņā ar to, kas ir paredzēts Hartas 17. panta 1. punkta trešajā teikumā.
- 32 Runājot par ierobežojumiem, ko tādējādi var noteikt tiesību uz īpašumu izmantošanai, turklāt ir jāatgādina, ka Hartas 17. pantā garantētās tiesības uz īpašumu nav absolūta prerogātīva un ka to īstenošanai var tikt noteikti ierobežojumi, kuri ir attaisnoti ar Savienības izvirzītiem vispārējo interešu mērķiem (spriedums, 2016. gada 20. septembris, *Ledra Advertising* u.c./Komisija un ECB, no C-8/15 P līdz C-10/15 P, EU:C:2016:701, 69. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 33 Tādējādi no Hartas 52. panta 1. punkta izriet, ka tiesību uz īpašumu izmantošanai var tikt noteikti ierobežojumi, ar nosacījumu, ka šie ierobežojumi faktiski atbilst izvirzītajiem vispārējo interešu mērķiem un, ņemot vērā izvirzīto mērķi, nav uzskatāmi par nesamērīgu un nepieņemamu ierobežojumu, kas apdraud tādējādi garantēto tiesību pašu būtību (spriedums, 2016. gada 20. septembris, *Ledra Advertising* u.c./Komisija un ECB, no C-8/15 P līdz C-10/15 P, EU:C:2016:701, 70. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 34 Pirmkārt, no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka vides aizsardzība ir viens no šiem vispārējo interešu mērķiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 9. marts, *ERG* u.c., C-379/08 un C-380/08, EU:C:2010:127, 81. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Tādējādi vides aizsardzība var attaisnot tiesību uz īpašumu izmantošanas ierobežojumu (spriedums, 2013. gada 15. janvāris, *Križan* u.c., C-416/10, EU:C:2013:8, 114. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 35 Otrkārt, nešķiet, ka tādi pasākumi kā pamatlietā aplūkoti – kas tādējādi ir pieņemti vides aizsardzības mērķiem saskaņā ar Putnu direktīvu un Dzīvotņu direktīvu un kas nevis liedz veikt akvakultūras darbības attiecīgajos zemes gabalos, bet tikai paredz minēto darbību veikšanas nosacījumus, lai nepieļautu šādi aizsargāto vides interešu apdraudējumu –, situācijā, kad nepastāv kompensācija attiecīgajiem īpašniekiem, ir nesamērīgs un nepieņemams ierobežojums, kurš apdraud tiesību uz īpašumu būtību, taču par to ir jāpārlicinās iesniedzējtiesai, veicot vajadzīgās pārbaudes (pēc analogijas skat. spriedumu, 2003. gada 10. jūlijs, *Booker Aquaculture* un *Hydro Seafood*, C-20/00 un C-64/00, EU:C:2003:397, 70. punkts).
- 36 Lai gan, protams, dalībvalstis, ja vien tās rīkojas, ievērojot Savienības tiesības, attiecīgā gadījumā var uzskatīt, ka ir lietderīgi izmaksāt daļēju vai pilnīgu kompensāciju to zemes gabalu īpašniekiem, uz kuriem attiecas saskaņā ar Putnu direktīvu un Dzīvotņu direktīvu noteikti aizsardzības pasākumi, no šī konstatējuma tomēr nevar secināt, ka Savienības tiesībās pastāv pienākums piešķirt šādu kompensāciju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2003. gada 10. jūlijs, *Booker Aquaculture* un *Hydro Seafood*, C-20/00 un C-64/00, EU:C:2003:397, 85. punkts).
- 37 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Hartas 17. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj, ka kompensācija, ko dalībvalsts ir piešķirusi par zaudējumiem, kuri uzņēmējam ir radušies tādu aizsardzības pasākumu dēļ, kas *Natura 2000* tikla teritorijā ir piemērojami saskaņā ar Putnu direktīvu, ir ievērojami mazāka nekā šim uzņēmējam faktiski radušies zaudējumi.

Par otro jautājumu

- 38 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 107. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka kompensācija, ko valsts ir piešķirusi par zaudējumiem, kuri uzņēmējam ir radušies tādu aizsardzības pasākumu dēļ, kas *Natura 2000* tikla teritorijā ir piemērojami saskaņā ar Putnu direktīvu, ir “valsts atbalsts” minētās tiesību normas izpratnē.
- 39 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, lai pasākumu varētu kvalificēt par “valsts atbalstu” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, ir jābūt izpildītiem visiem šādiem nosacījumiem. Pirmkārt, ir jābūt notikušai valsts intervencei vai intervencei, izmantojot valsts līdzekļus. Otrkārt, šai intervencei ir jābūt tādai, kas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Treškārt, ar to ir jāsniedz selektīva priekšrocība tā saņēmējam. Ceturtkārt, pasākumam ir jābūt tādam, ar ko tiek izkropļota konkurence vai tiek radīti draudi to izkropļot (skat. it īpaši spriedumu, 2018. gada 6. marts, Komisija/*FIH Holding* un *FIH Erhvervsbank*, C-579/16 P, EU:C:2018:159, 43. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Turklāt LESD 107. panta 1. punktā valsts intervences pasākumi netiek nošķirti atkarībā no to cēloņiem vai mērķiem, bet gan definēti atkarībā no to sekām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 5. jūnijs, Komisija/*EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 77. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka iesniedzējtiesa vēlas uzzināt, vai kompensācija, uz ko pretendē pieteicēja pamatlietā, ir jākvalificē par valsts atbalstu, ņemot vērā tās kompensējošo raksturu, ciktāl runa ir par kompensāciju par zaudējumiem, kurus akvakultūrai ir

nodarījuši aizsargājami dzīvnieki. Otrais jautājums tādējādi būtībā ir vērsts uz to, lai noskaidrotu, vai tāda no valsts līdzekļiem piešķirta kompensācija kā pamatlietā aplūkotā tās saņēmējam rada priekšrocību LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, ņemot vērā tās iespējami kompensējošo raksturu.

- 41 Šajā ziņā no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka par valsts atbalstu uzskata visu veidu intervences pasākumus, ar kuriem tieši vai netieši var tikt atbalstīti atsevišķi uzņēmumi vai kuri ir uzskatāmi par tādu ekonomisko priekšrocību, ko saņēmējs uzņēmums parastos tirgus apstākļos nebūtu varējis gūt (spriedums, 2021. gada 4. marts, Komisija/*Fútbol Club Barcelona*, C-362/19 P, EU:C:2021:169, 58. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 42 Turklāt piešķirtās priekšrocības var izrietēt ne tikai no pozitīvām darbībām, piemēram, subsīdijām, aizdevumiem vai dalības uzņēmumu kapitālā, bet arī no darbībām, ar kurām dažādos veidos tiek atvieglots slogs, kas parasti ir jāsedz no uzņēmuma budžeta un kurām kā tādām, lai arī tās nav subsīdijas vārda tiešā izpratnē, tomēr ir tāds pats raksturs un tādas pašas sekas (spriedums, 2008. gada 1. jūlijs, *Chronopost* un *La Poste/UFEX u.c.*, C-341/06 P un C-342/06 P, EU:C:2008:375, 123. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Šajā ziņā jēdziens “slogs, kas parasti ir jāsedz no uzņēmuma budžeta”, ietver tostarp papildu izmaksas, kuras uzņēmumam ir jāsedz tādu pienākumu dēļ, kas noteikti likumā, citos normatīvajos aktos vai līgumos un atteicas uz saimniecisko darbību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 30. jūnijs, Beļģija/Komisija, C-270/15 P, EU:C:2016:489, 35. un 36. punkts).
- 43 Kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumu 40. punktā, no tā izriet, ka ar valsts pasākumu piešķirtas priekšrocības esamību neatspēko šāda pasākuma kompensējošais raksturs tāpēc, ka tā mērķis ir novērst uzņēmējam radušos zaudējumus pienākuma, kurš izriet no Savienības tiesiskā regulējuma, piemērošanas dēļ, vai, kā tas ir pamatlietā, kompensēt šādam uzņēmējam zaudējumus, kas tā uzņēmumam, veicot parasto saimniecisko darbību, ir radušies, norisinoties dabas parādībām.
- 44 Izmaksas, kas ir saistītas ar tādu tiesību aktos noteiktu pienākumu izpildi, kuru mērķis ir aizsargāt vidi, it īpaši aizsargāt savvaļas dzīvniekus, un ar to zaudējumu segšanu, ko pēdējie minētie varētu radīt tādām akvakultūras nozares uzņēmumam kā pamatlietā aplūkotais, ir uzskatāmas par parastajām šāda uzņēmuma darbības izmaksām. Tādējādi kompensācijas piešķiršana par zaudējumiem, ko uzņēmumam ir nodarījuši aizsargājami dzīvnieki, ir saimnieciska priekšrocība, uz kuras saņemšanu attiecīgais uzņēmums principā nevar pretendēt parastos tirgus apstākļos.
- 45 Tomēr iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot arī to, vai valsts atbalsta kvalifikācijas piešķiršana pamatlietā aplūkotajām kompensācijām nebūtu izslēgta tādēļ, ka to mērķis ir kompensēt zaudējumus, kuri attiecīgajiem uzņēmējiem ir radušies tādēļ, ka tiem ir jāpilda publiski pienākumi, ko dalībvalsts, kurā tie ir dibināti, ir noteikusi, īstenojot Savienības tiesību normas vides aizsardzības jomā, šajā gadījumā, Putnu direktīvas tiesību normas.
- 46 Šajā ziņā ir jāatgādina – lai izslēgtu, ka priekšrocība uzņēmumam, kam ir jāpilda sabiedrisko pakalpojumu pienākumi, varētu veidot “valsts atbalstu” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, ir jāpārbauda, vai faktiski ir izpildīti visi četri nosacījumi, kurus Tiesa ir izvirzījusi 2003. gada 24. jūlija spriedumā *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415).

- 47 Tādējādi, pirmkārt, saņēmējam uzņēmumam faktiski ir jābūt noteiktiem sabiedrisko pakalpojumu pildīšanas pienākumiem un šiem pienākumiem ir jābūt skaidri definētiem. Otrkārt, parametriem, pamatojoties uz kuriem tiks aprēķināta kompensācija, ir jābūt noteiktiem iepriekš objektīvā un pārredzamā veidā. Treškārt, kompensācija vai atlīdzība nedrīkst pārsniegt to, kas ir vajadzīgs, lai segtu visas sabiedrisko pakalpojumu pienākumu izpildē radušās izmaksas vai daļu no tām, ņemot vērā ar tiem saistītos ieņēmumus, kā arī saprātīgu peļņu par šo pienākumu izpildi. Visbeidzot, ceturtkārt, ja tā uzņēmuma izraudzīšanās, kam noteikti sabiedrisko pakalpojumu pienākumi, netiek veikta publiskā iepirkuma procedūras ietvaros, vajadzīgās kompensācijas vai atlīdzības apmērs ir jānosaka, pamatojoties uz to izmaksu analīzi, kādas, pildot šos pienākumus, būtu radušās tipiskam, labi pārvaldītam un sabiedrisko pakalpojumu pienākumu izpildei pienācīgi aprīkotam uzņēmumam, ņemot vērā ar tiem saistītos ieņēmumus, kā arī saprātīgu peļņu par šo pienākumu izpildi.
- 48 Taču tas vien, ka tādām uzņēmējam kā *Sātiņi-S* ir jāpilda valsts tiesiskajā regulējumā noteiktie pienākumi, kas izriet no Savienības tiesību īstenošanas, un konkrētāk pienākumi, kuri ir noteikti atbilstoši *Natura 2000* tīklam, neļauj konstatēt, ka šādam uzņēmējam ir bijusi uzticēta skaidri noteiktu sabiedrisko pakalpojumu pienākumu izpilde pirmā no četriem iepriekšējā punktā uzskaitītajiem kumulatīvajiem nosacījumiem izpratnē.
- 49 Atsaucoties uz 1988. gada 27. septembra spriedumu *Asteris u.c.* (no 106/87 līdz 120/87, EU:C:1988:457), Īrija tostarp apgalvo, ka tādu kompensāciju kā *Sātiņi-S* pieprasītā nevar uzskatīt par tādu, kas tai rada priekšrocību.
- 50 Šajā ziņā tomēr ir jānorāda, ka pamatlieta ir jānošķir no lietas, kurā ir taisīts minētais spriedums, jo tā attiecas nevis uz summām, kas ir jāmaksā vai kas ir samaksātas, pamatojoties uz attiecīgās dalībvalsts ārpuslīgumisko atbildību, bet uz to izmaksu kompensāciju – kas izriet no tiesību aktos paredzētajiem pienākumiem vai dabas parādībām –, kuras attiecīgie uzņēmumi parasti sedz savas saimnieciskās darbības ietvaros. Šajā gadījumā tāpat runa nekādi nav par kompensāciju, kas ir paredzēta, lai atlīdzinātu valsts iestāžu rīcības rezultātā radušos zaudējumus.
- 51 Visbeidzot, kā pamatoti ir norādījusi Komisija, tādu kompensāciju kā tā, ko *Sātiņi-S* ir pieprasījusi pamatlietā, nevar pielīdzināt nelikumīgi iekasētu nodokļu atmaksai, kā tas bija lietās, kurās ir taisīts 1980. gada 27. marta spriedums *Denkavit italiana* (61/79, EU:C:1980:100) un 1980. gada 10. jūlija spriedums *Ariete* (811/79, EU:C:1980:195), ne arī ekspropriācijas kompensācijas izmaksai, kā tas bija lietā, kurā ir taisīts 2010. gada 1. jūlija spriedums *Nuova Terni Industrie Chimiche/Komisija* (T-64/08, nav publicēts, EU:T:2010:270). Abos šajos gadījumos, kuros tika secināts, ka attiecīgā dalībvalsts nebija piešķirusi “valsts atbalstu” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, tai bija jāatmaksā summas, ko tā bija nepamatoti saņēmusi, vai jāsamaksā līdzvērtīga summa par īpašniekam atņemto īpašumu.
- 52 Tādējādi kompensācija, ko dalībvalsts piešķir par zaudējumiem, kuri uzņēmējam ir radušies tādu aizsardzības pasākumu dēļ, kas ir piemērojami *Natura 2000* tīkla teritorijā saskaņā ar Putnu direktīvu, attiecīgajai personai rada “priekšrocību”, kura var būt “valsts atbalsts” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, ja vien ir izpildīti pārējie nosacījumi, kas attiecas uz šādu kvalifikāciju un kas ir atgādināti šī sprieduma 39. punktā, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

53 Līdz ar to uz otro jautājumu ir jāatbild, ka LESD 107. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka kompensācija, ko dalībvalsts piešķir par zaudējumiem, kuri uzņēmējam ir radušies tādu aizsardzības pasākumu dēļ, kas ir piemērojami *Natura 2000* tikla teritorijā saskaņā ar Putnu direktīvu, rada priekšrocību, kura var būt “valsts atbalsts” šīs tiesību normas izpratnē, ja ir izpildīti pārējie uz šādu kvalifikāciju attiecināmie nosacījumi.

Par trešo jautājumu

54 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 717/2014 3. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja tāda kompensācija kā otrajā jautājumā aprakstītā atbilst LESD 107. panta 1. punkta nosacījumiem, šai kompensācijai ir piemērojams šajā tiesību normā paredzētais *de minimis* atbalsta ierobežojums 30 000 EUR apmērā.

55 Regulas Nr. 717/2014 1. panta 1. punktā ir uzskaitīti gadījumi, kuros no tās piemērošanas jomas ir izslēgts atbalsts, kas piešķirts zvejniecības un akvakultūras nozares uzņēmumiem.

56 Kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 56. punktā, neviens no šiem izņēmumiem nav piemērojams tādai kompensācijai kā pamatlietā aplūkotā.

57 Turklāt no Regulas Nr. 717/2014 4. panta kopsakarā ar tās 15. apsvērumu, uz kuru ir atsaukusies iesniedzējtiesa, izriet, ka minētā regula ir piemērojama tikai tā sauktajam “pārredzamam” atbalstam, proti, atbalstam, kuram ir iespējams iepriekš precīzi aprēķināt bruto dotācijas ekvivalentu, neveicot riska novērtējumu. Tā kā tādu kompensāciju kā tā, ko *Sātiņi-S* ir pieprasījusi pamatlietā, veidotu *ex post* ierobežota kompensācija, tā būtu jāuzskata par pārredzamu, ciktāl tā ļauj precīzi iepriekš aprēķināt bruto dotācijas ekvivalentu.

58 Tā kā Regula Nr. 717/2014 ir piemērojama, attiecīgā dalībvalsts, ja tā nolemj – kā tas ir šajā gadījumā – attiecīgo atbalstu ierobežot līdz 30 000 EUR, var kvalificēt to par “*de minimis* atbalstu” un tādējādi atturēties par to paziņot Komisijai.

59 Tādējādi uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 717/2014 3. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja tāda kompensācija kā otrajā jautājumā aprakstītā atbilst LESD 107. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem, šai kompensācijai ir piemērojams minētā 3. panta 2. punktā paredzētais *de minimis* atbalsta ierobežojums 30 000 EUR apmērā.

Par tiesāšanās izdevumiem

60 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 17. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj, ka kompensācija, ko dalībvalsts ir piešķirusi par zaudējumiem, kuri uzņēmējam ir radušies tādu aizsardzības pasākumu dēļ, kas *Natura 2000* tikla teritorijā ir piemērojami saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību, ir ievērojami mazāka nekā šim uzņēmējam faktiski radušies zaudējumi.

- 2) LESD 107. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka kompensācija, ko dalībvalsts piešķir par zaudējumiem, kuri uzņēmējam ir radušies tādu aizsardzības pasākumu dēļ, kas ir piemērojami *Natura 2000* tīkla teritorijā saskaņā ar Direktīvu 2009/147, rada priekšrocību, kura var būt “valsts atbalsts” šīs tiesību normas izpratnē, ja ir izpildīti pārējie uz šādu kvalifikāciju attiecināmie nosacījumi.
- 3) Komisijas Regulas (ES) Nr. 717/2014 (2014. gada 27. jūnijs) par [LESD] 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē 3. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja tāda kompensācija kā šīs rezolutīvās daļas 2) punktā aprakstītā atbilst LESD 107. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem, šai kompensācijai ir piemērojams minētā 3. panta 2. punktā paredzētais *de minimis* atbalsta ierobežojums 30 000 EUR apmērā.

Prechal

Passer

Biltgen

Rossi

Wahl

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2022. gada 27. janvārī.

Sekretārs

A. Calot Escobar

Priekšsēdētājs

K. Lenaerts